

AVSANNAN

I 15 ár havi eg verið álitismaður fiskimanna í Suðuroy.

Eg veit, at fiskimenn hava haft álit á mær. Og eg hugs, at eg tori at siga, at teir ikki hava minni álit á mær í dag.

Mín stöða og hugur hevur verið at vart arbeiðara- og fiskimanna áhuga mál og stríðst fyri teimum.

Tð er tí nógv fyri nú aftaná at hava tænt og stríðst fyri fiskimannin í so nógv ár at fáa heft svikjara navnið á seg av manni, ið einans hevur verið uppi í í tvey ár, og sum seinasta ár tók meg og okkum allar Suðuroyingar, ja fiskimenn yvirhøvur av fótum og legði okkum í trælaleinkjur fyri tvey ár, leinkjur, sum hvörki eg ella nakar Suðuroyar fiskimaður droymdi um at verða bundnir í, leinkjur, sum allir Suðuroyingar vilja vera fyrstir menn at slíta, so brátt vit hava meg til tess, og tað kann gerast á lógliga hátt, uttán at tann einstaki fiskimaðurin vóðar tað sindrið, hann við sliti og sleipi hevur vunnið, og verður á órindahúsi við hungur og halli fyri konu børn.

Eg og mínir kammirátar í Suðuroy í fjór vildu stríðst fyri at vinna tað, ið leikar á í dag, og vit hövdu dubbað okkum til stríðs og hövdu sigurin í hondum, bert vit vildu taka imóti fylkingarhjálpin frá okkara 700.000 kammirátum í Danmark.

Men tá kvetti Erlendur Paturssonur, ið er ein ársungi í organisatiónarlívnum — tá kvetti hann okkum burtur frá sigrinum við at binda okkum til armóðssáttmálan fyrj tvey ár.

Var tað óvít? Ella var tað svik?

Var tað fakligt óvít? Ella var tað fakligt svik fyri at fremja annað?

Hvør kann halda sítt. Eg havi mína meining, Erlendur Paturssonur.

Nei, hvörki eg ella nakar Suðuroyingur er svikjari í stríðinum í dag. Men vit eru harmir yvir at vera niðurbundnir av Erlends Paturssonar sáttmála. Eingin vildi sum sagt fegnari enn vit sprongt hann í spónir. Men vit kunnu ikki gera tað á ólógliga hátt. Vit kunnu ikki gera tað á tann hátt við at leggja hövdið á fiskimanninum undir óks útgerðarmannsins ella geva hann upp til miskunn og náði útgerðarmannsins.

Vit kunnu ikki, Erlendur Paturssonur, vaska missgerð tygara burtur við at leggja út í streiku, sum vit ikki vita er lóglig, ja, sum vit siggja, at landsins einsvorni rættvisismaður, dómarin, beinavegin sigur er ólóglig.

Vit eru nógv betri at okkum kommir enn so, nógv betri organisatiónarmenn enn at vit ikki eru klárir yvir hvat ið vit geva okkum út í, um vit seta landið á endan við einari ólógligari streiku.

Vit kenna arbeiðaranna stríðssögu og vita, hvat ið teimum arbeiðarafeløgum er vorðið burtur úr, sum hava váðað sær út í ólógliga streiku. Hetta var tað fyrsta, ið tygum Erlendur Paturssonur skyldaði at upp-

lýst limirnar um, áðrenn tygum spurdi teir, um teir vildu halda fram streikuna, um hon var ólóglig.

Tað er ein missgerð uttan líka ikki at hava gjørt hetta.

Tað dugir ikki Erlendur Paturssonur at kasta sær við ósannindum og brikli. Tað kemur afturum aftur í gráum kálvaskinni.

Í frágreiðing tygara um ferð S/T JOANNES PATURSSONAR til Tvöroyri illgita tygum ella beinleiðis lata fólk skilja, at eg skal hava verið millum maður ella manningshvervi fyri Kjölbro á Tvöroyri — tað er ikki eitt erð satt í hesum, eg havi ikki biðið ein einasta mann,

at eg saman við Danbjörg skal hava tikið nakra serstöðu ella serliga avgerð við at geva limagjaldskvittum til teir Suðuroyingar, sum fóru við s/t J.P. — hetta er eisini villeiðandi.

Sögan og stöðan er hendan:

Erlendur Paturssonur ringdi meg upp um 11 tíðina leygarkvöldið 20. í h. m.

Hann helt fyri: Nú komu vit báðir eitt sindur tvørt fyri hvør av øðrum. Men tað gerst ikki við.

— So er, helt eg.

— Vit hava heitt á tykkum Suðuroyingar ikki at fara umborð í skip norðanfjörðs, sigur hann.

— Havi sæð tað, ásanadði eg.

— Jóannes Paturssonur er á veg til Suðuroyar eftir fólk, sigur hann.

— Havi frætt tað, segði eg.

— Hann segði, at tað vóru bara officerar umborð.

— Havi hoyrt, at onnur manning er eisini umborð, segði eg.

— Fara Suðuroyingar við, spurdi hann.

— Visti um menn, sum ætlaðu sær við, segði eg.

— Vilja tygum geva mær növnini á hesum, bað hann.

— Kenni tey ikki svaraði eg.

— Fara tygum at geva teimum kvittum, spurdi hann.

— Eg og formaður Suðuroyar Fiski mannafelags hövdu tosað um kvittungevan, svaraði eg, (tá ið stöðan var tann, at Suðuroyar fiskimannafelag ikki var í streiku, hövdu allir fiskimenn ifylgju ta principiella stöðu, sum hevur verið felaganna millum, rætt til at gerast felagslimur og fáa limagjaldskvittum)

— So, so, segði Erlendur Paturssonur.

Mín svikjarastöða er so stutt bert tann, at eg havi givið limagjaldskvittum til fiskimenn, sum eg ikki hevði rætt til at sýta hesa kvittum.

Hevði Erlendur Paturssonur fylgt okkum Suðuroyingum í fjörð og gingin inn í samfylking við Føroya Arbeiðara felag eg harvið fingið fiskimonnum tann neyðuga styrk frá okkara norðan landa starvsbróðum at stríðst, til sigurin var vuninn, var eingin streika í ár.

Á Tvöroyri, 25/3—1954.

..... Reinhold Sýla

Eitt svar til Kjartan Lützen

Vegna grein í DIMMALÆTTING undirritað Kjartan Lützen loyvi eg mær at siga, at eg í 10 ár havi verið við MEDICUS.

Aftaná Størmoze, sála, hava vit haft 10 læknar, tað sama sum eitt stúkuskipti hvør lækni. Vit Norðingar fingur so hendan nógv umtalaða lækna Halvorsen, sum tann størsti parturin av Norðingum og Eysturoyingum eru væl nøgdir við.

Í fyrsta stykki av greinini umtalar hann Jens Chr. Simonsen, sum er bróður mín, við ógvuliga ljótum orðum, sum ger mær ilt at hoyra, og aðrar við honum.

Eivind R. Nielsen lækni kenni eg eitt sindur, og hoyri, at hann er væl umtóktur, har hann er, og tað er bara gott — Suðuroyingar treingja líka væl góðan lækna, sum vit her norðanfjörðs. Vóni eg, hann blívur verandi, har hann er, so læknaflökjan kann greiðast í gillum góðum. Fyri hann at koma her verður ikki nakar dansur á røsum, tað veitst tú, R. Nielsen, líka væl sum eg. Minnst til orðatakið: »Hann er ikki óður, ið ilt ræðist«.

Skittin undir fótinum sum tað stendur í greinini, at sjúkráhúspersone er, kann eg mótmæla hart. Eg erj ein av teimum, og havi eg ikki verið hampuligari viðfarin, enn tað sama.

Tað háð og spott, tú Kjartan leggur slíkar menn undir, kemur tú sjálvur at standa til svars fyri, tí sannheitsorð sigur: »Spottarin kemur í spottarans hús«, so brúka tú bara ljót og óhúskandi orð um Halvorsen, hann er líka góður lækni fyri tað.

Tey fólk, ið ikki vilja nýta Halvorsen lækna, vil eg við gleði föra burtur við MEDICUS til tann lækna, tey ynskja — við loyvi frá Halvorsen, lækna, og O. F. Joensen.

Klakksvík, tann 25. mars 1954.

Martin Simonsen
fórari á MEDICUS, læknabáti.

Nýggj skattalóggáva

Munandi skattalætti

Viggo Kampman, figgjarmálaráðharri hevur í fólkatinginum sett fram uppskot um broytan av skattalógini. Minsta markið fyri státskatt verður hækkað frá 2000 kr. upp í 2400 kr. Harvið sleppa 30.000 skattaborgarar frá at gjalda frá 20 til 37,50 kr. í státskatt. Av 3000 kr. skulu gjaldast 70 kr. móti 90 kr. áður. Av 6000 kr. 430 kr. móti 450. Av 8000 kr. 710 kr. móti 720. Allar inntøkur uppí 15.000 kr. fáa ein lætta uppá 10 kr. Skatturin á inntøkum oman fyrj 15.000 kr. verður hækkaður t. d. 20.000 kr. við 110 kr., 50.000 kr. við 1060 kr. o. s. fr.

Sambært nýggju lógina verða 200.000 íbúgvar frítíknir frá at gjalda hin sokallaða »værnescat«, ið er rættuliga munandi.

Ábyrgdin er landsstýrisins

Aftur hevur læknamálið verið til umrøðu millum danskar stjórnarmenn. Útvarpið hevur greitt frá málinum. Vit hava áður greitt frá stöðu stjórnarinnar, og hon er sjálvandi framvegis hin sama: ábyrgdin er landsstýrisins og lögtingsins. Hetta er føroyskt mál, ið avgerast má av okkara heimligu myndugleikum, tó er danska stjórnin framvegis til reiðar at gera sítt besta fyri at fáa eina loysn um heitt verður á hana av okkara egnu myndugleikum.

Annars hevur landslæknin verið í Klakksvík fyri at sýna lendið til nýggjan kirkjugarð. Klakksvíkingar nýttu høvið til at tosa við hann um viðurskipti í samband við læknamálið.

60 ár

Í morgin verður ein kendur føroyingur — Victor Danielsen, trúboðari — 60 ár.

Hóast Victor Danielsen hevur verið sera íðin trúboðari, hevur hann kortini greitt ótrúliga nógv úr hondum, hvat føroyskum bókmentum viðvíkir. Størsta verk hansara er umsetingin av bíbliuni. Aftrat hesum hevur hann givið út fleiri songbøkur á føroyskum máli.

Úr enskum hevur hann umsett fleiri bøkur, og er sostatt ein teirra, ið eina mest hevur avrikað fyri at móðurmálið kann koma til sín fulla rætt í teim kristiligu samkomunum.

Landslæknin

H. D. Joensen hevur fingið doktor-disputas sín: »Studier over brysternæringens udbredelse og betydning« góðkendan. Hann er fyrsti føroyingur við heitinum dr. med.

Í dag giftast: Í Havn Thordis Poulsen úr Hvalba og Karl Johan Hansen úr Havn.

Í Vestmanna: Jona Johannesen og Hanus Zachariasen.

P. M. Dam, fólkatingsmaður kom við Drottningin seinast. Hann fer niður aftur við Tjaldrinum.

Víð Drottningin komu eisini dansku limirnir av Marshallnevndini.

Aðalfundur

Havnar sjúkrakassi, Flutningskassin og Begravilsskassin halda aðalfund í losjusalinum hóskvöldið 1. apríl 1954 kl. 8, við hesi dagsskrá:

1. Frágreiðing um virkið seinasta ár.
2. Roknskapini verða framlógð til góðkenningar.
3. Val av formanni.
4. Val av nevndarlimum og tiltaksmonnum.
5. Val av grannskoðara og tiltaksmanni.
6. Ymist.

Havn, tann 23. mars 1954.

Formaðurin